

Сергій КАРАМАШ

**СТВОРИТИ МУЗЕЙ АРХІВУ –
ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ**

Державний архів м. Києва, як і інші архівні установи України, не має власного музею. Хоча у його холі впродовж багатьох років (з середини 60-х рр. ХХ ст.) постійно експонуються виставки, а також діють експозиційні стенди. До 70-річчя архіву, відзначеного 2002 р., у холі архіву розташовано нову експозицію з історії Києва, в якій використано архівні документи, що зберігаються в наших фондах. До ювілею архіву проводилося виявлення і дослідження архівних джерел, надруковано нарис історії і добірка документів, видано кольоровий буклет.¹

Поки живі ветерани, які працювали в 60–70-х рр. ХХ ст. ще не пізно записати їхні спогади, зібрати речові і технічні засоби. Саме до ювілею переглядалися фотографії, відбиралися найяскравіші документи з історії, про діяльність перших директорів. Зроблено цікавий і компактний стенд з історії архіву, який експонується у читальній залі, де і відбуваються засідання Клубу “Скарбниця документальної пам’яті”. Основою фондів майбутнього музею може стати ця виставка.

В холі архіву поруч з експозицією з історії Києва розташовано п’ять стендів. У трьох з них за склом виставлено документальні видання, монографії, колективні історичні дослідження, створені за документами архіву. Бібліотека також зберігає декілька десятків книг і журналів, подарованих авторами, серед яких є автографи О. К. Антонова, В. В. Ковалинського, М. О. Рибаківа, Д. В. Малакова, В. О. Сухомлинського, С. М. Старченка та ін. відомих діячів.

Наукові працівники архіву проводять у холі архіву екскурсії, розповідаючи школярам місцевих шкіл і студентам вузів (майбутнім історикам, документознавцям та ін.) про скарби документальної історії. Стенди експозиції мають кольорові і чорно-білі фотографії, карти, схеми, малюнки. Загальне художнє оформлення здійснене талановитим київським художником М. Дударем. Особливо вражає його багатометровий художній фриз угорі зі стилізацією київських будинків.

Архів в останні 15–20 років активно співпрацює з Музеєм історії Києва, з Національним музеєм медицини України, меморіальними будинками-музеями Т. Шевченка, М. Рильського, М. Булгакова, М. Заньковецької, видатних діячів української культури Лесі Українки, М. В. Лисенка, М. П. Старицького, П. К. Саксаганського, музеями Святошинського району м. Києва, Державним історико-меморіальним Лук’янівським заповідником, Асоціацією технічних музеїв України, до

яких входять багато музейних установ технічного профілю. Багатьом з цих музейних закладів надавалася дійова допомога, копії документів, консультації тощо. Архів плідно співпрацює з Київським музеєм каналізації над науковими темами, Музеєм Київського метрополітену.

Наш архів зберіг документи величезної кількості установ, заводів, організацій, ВНЗ Києва. А сам не має власного музею. Обговорення вирішення цієї ідеї створити музей архіву підтримано заступником Голови Державного комітету архіву України К. Є. Новохатським.

Зазначу, що ідея підтримана і керівництвом архіву – директором Державного архіву м. Києва, відомими архівістом і вченим В. П. Купченко. Однак нам ще потрібно вирішити декілька найголовніших організаційних питань щодо виділення спочатку кімнати, а потім вже розпочати збирати предмети музейного значення.

Наголошу на тому, що в архівній справі завше застосовувалася і застосовується тепер техніка, багато з якої застаріла і непридатна. Зібрати її і зберегти – одне з нагальних завдань зі створення музею архіву. Гадаю, що саме ця наочна матеріальна частина музею була б не менш привабливою, ніж документи, фотографії, книги, малюнки.

Робота з організації музею архіву могла б бути спланована за умови створення або окремого сектору, що спеціалізувався б на зв'язках з громадськістю і засобами масової інформації, або окремого відділу. До нього можна було б віднести і велику публікаційну діяльність, яку архів вже здійснює і підтримує зв'язки з науковцями як з України так і з-за кордону, розширення діяльності Клубу “Скарбниця документальної пам'яті”, до нового відділу потрібно було б підпорядкувати і бібліотеку.

Та практична реалізація створення музею можлива при побудові спеціально призначеної будівлі для нашого архіву, адже нині головний архів Києва – столиці України, розташований в житловому будинку.

---

¹ Архівіст. Ювілейний збірник. Державному архіву м. Києва – 70 років. Випуск 5. – К., 2002. – 190 с.; Державний архів м. Києва. Буклет. – К., 2002.

Сергій КАРАМАШ

“Створити музей архіву – від теорії до практики”

У інформації порушено питання про створення музею історії Державного архіву міста Києва за умови організації окремого відділу або сектору по зв'язкам з громадськістю і засобами масової інформації.

Ключові слова: архів; музей; музей архіву; держархів м. Києва; архівна справа.

УДК 069.930.25(477-25)

Сергей КАРАМАШ**“Создать музей архива – от теории к практике”**

В информации затронут вопрос по созданию музея истории Государственного архива города Киева при условии организации отдела или сектора по связям с общественностью и средствами массовой информации.

Ключевые слова: архив; музей; музей архива; госархив г. Киева; архивное дело.

УДК 069.930.25(477-25)

Sergiy KARAMASH**“Organized museum archives – from theory to practice”**

Preposition organized museum history State Archives town Kyiv indispensable creat condition for work department or else section for contact with the public relation.

Keywords: an archive; a museum; an archive museum; The State Archive of Kyiv city; archival affairs.

UDK 069.930.25(477-25)